Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 237 (10 620). Львів, пятниця 23. жовтня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Соймовий балаґан.

Львів, 22. жовтня 1925.

20-го липня розійшовся варшавський сойм на те, щоби 8. жовтня знову зійтись. Отже відпочивав не менше 10-ти тижнів, — час, який певже повинен був вистачити для скристалізування найбільш неформних програм пречисленних посольських угрупувань польського сойму і вияснення їх дальшої тактичної лінії. В міжчасі зайшли в польській державі події, які захитали цілим суспільним життям: господарська кріза дійшла до небувалих ще в Польщі розмірів і довела її безпосередньо перед ворота економічної, а тим самим і політичної куратели закордону. В якій-небудь країні світа, яка булаб основана будь-що-будь на парляментарних принціпах, в обличчю такої небезпеки всі політичні партії булиб дали своїм парляментарним заступникам ясні й недвозначні директиви, які поставилиб теж у ясне і недвозначне становище уряд, як такий, і поодиноких його членів, залежних від волі законодатної палати. Комісії, які радилиб перманентно, підготовили би завчасу ґрунт під пленарні засідання, що не гаялиб ні одного дня для пустих теревенів. Адже 10 тижнів ферій — це вже неабиякий відпочинок!

Ale u nas inaczej. 20. липня розійшлись, 8. жовтня зійшлись, вислухали півгодинного (буквально!) „експозе" премієра і знову на двайцять днів розійшлись і знову позавчора зійшлись — розбиті, розсіяні, здезорієнтовані, без принціпіяльних ідеольоґічних поглядів і без тактичних напрямних. Образ, який уявляє собою польський сойм з розпочатком осінньої сесії (вже за другим розгоном) є образом клясичного балаґану.

Ні один часопис, ні одна телеграма не дозволяють хоч би в приближенню ставити прогнози на найблизший день польської політичної констеляції. Всі кореспонденти до одного стверджують одностайно: „важко зорієнтуватися..." Єдиними, яких позиція ясна, це клюби т. зв. національних меншостей, при чому треба зі застереженням ставитися до опозиції жидівського кола, відомого зі своєї готовости в к о ж н і й ситуації і без огляду на всяке рішення — іти на розмови. З польських клюбів рішили виступити проти кабінету пп. Ґрабских „Пяст", „Звйонзек Людовскі" і „Визволєнє". Про мотиви, плани й заміри вержхославіцкого голови „Пяста" важко щонебудь знати, як це буває звичайно з людьми, в яких персональна амбіція є єдиним реґулятором поведінки й настроїв. Дві инші названі польські партії прують до розвязання сойму, бачучи безвиглядність своєї екзистенції при нинішній соймовій коньюнктурі, та гадаючи добувати при виборах щастя на земельному коники. Річ ясна, що така опозиція є за мала, щоби повалити уряд, з якого ніхто не є вдоволений, та якому всі дозволяють терроризуватись.

Отже: в Хадеції все ще є (і залишаться, бо партійна дисципліна — це пшик!) дві ґрупи, з яких одна на чолі з Корфантим і його „Ржечпосполітою" немилосердно поборює Ґрабского, друга на чолі з головою клюбу Хацїньским — підтримує уряд. „Християнсько-народовці" або т. зв. „дубалеки" (Строньскі) мають „застереження" щодо санаційних плянів Ґрабского, але є противниками розпуску сойму. За те знову стрижень лівиці — безсмертної „польської" лівиці! — ППС. є за розписанням на весну нових виборів, але на своїй нараді відкинуло внесення про недовіря Ґрабскому і робить остаточну свою позицію залежною від сповнення урядом таких постулятів як напр. допомоги картоплями і вугіллям для безробітних. Посвазена з пепесами побратимка: НПР. — нічого взагалі не рішила і мабуть частина її послів голосуватиме за Ґрабским, а решта втече на час голосування до буфету, де матиме численне товариство з усіх спантеличених клюбів.

В усякому разі нема найменших виглядів на те, щоб зміг створитися напр. бльок центро-ліва, на якому оперся би новий уряд. Нема найменших виглядів на радикальні зміни денебудь в уряді, в системі правління, в господарському хаосі, в політиці національно-політичного засліплення, в усій тій балаґанщині, яка дійшла до краю і якій ще краю не видно. Без керми і вітрил плаває польський діравий державний корабель по широкому морю і плаватиме дальше з усіма приємними перспективами діравого судна, залежного від подувів вітру.

Без огляду на нинішній чи завтрішній вислід голосування у польському соймі, яке дасть placet пп. Ґрабским на дальші вівісекції над міліонами громадян, чи змінить їх новими операторами—наше становище незмінене: розпустити негайно соймовий балаґан і дати можність народові вибрати представників, що краще розуміліб свій обовязок та краще відбивалиб національне відношення народів у межах Польщі та їх бажання.

Враження з поїздки на Велику Україну.

Розмова з послом Х. Приступою.

(Докінчення.)

Під кінець розмови поставив наш член редакції шановному послові кілька спеціяльних питань, на які він теж дав вичерпуючу відповідь.

Які тепер відносини між Харковом та Москвою, чи краще між урядом України і Всесоюзним урядом у звязку з візитою Чічеріна в Варшаві?

На це питання посол Приступа дав таку відповідь: Відносини України до Росії дружні. Натомість зовсім инші відносини Радянського Союзу до Польщі а инші України. Радсоюз прямує до мирної політики з Польщею. Україна ставиться до Польщі дещо відмінно. Та власної політики вона в цій справі вести не може. Натомість може робити в цій справі всі можливі заходи в межах радянської конституції. І вона напирає на Москву, дослівно на Всесоюзний уряд, у тому напрямі, щоби польсько-радянське зближення не відбилося відємно на положенню Українців під Польщею.

Якіж настрої громадянства на Україні відносно положення українського народу під Польщею?

Українське населення вповні співчуває сучасному невідрадному положенню українського народу та дуже інтересується внутрішніми відносинами на західно-українських землях. Це заінтересування видно не тільки між інтеліґенцією та робітництвом, але й між селянством, про що я вже згадував перед тим. Радянська українська преса старається давати всесторонні інформації про життя на українських землях під Польщею. На жаль треба ствердити, що ці інформації не все бувають вірні. Щож до останніх кроків Чічеріна в напрямі польсько-радянського зближення, то українське населення не має нічого проти нього, але з тим застереженням, що зближення це може бути довершене тільки щойно ревізії ризького договору. Таким своїм настроям та домаганням дало вже вислів українське населення в цілому ряді мітинґів, на яких прийнято одноэгідні резолюції в повище зясованому дусі. Намічується ще новий ряд таких же мітинґів партійних і цілком безпартійних громадян.

Як представляється тепер справа українізації?

Українізація поступає швидким темпом вперед. Вона йде не тільки в радянських установах, але й у партії КП(б)У. Українізація партії йде дуже інтензивно. Всі партійні органи та журнали українізуються. Більшість їх на Україні появляється вже на українській мові. Тут не можна мішати урядових органів преси як „Вісти", „Пролетарська Правда", „Радянське Село" й инші з партійними, що донедавна всі виходили в українській мові. Для втягнення широких міських мас до українізації та для призвичаєння їх читати по українськи зукраїнізовано цілковито кіно та усі фільмові тексти. Мені самому довелося завважити в кіні таке явище, де Москалі відчитували з екрану український текст і заразже його переводили собі на російську мову. Та це йшло їм з великим трудом. Відносно впертих урядовців радустанов, які не засвоюють собі української мови, вживано вже репресій з боку уряду. А тепер є постанова про звільнювання таких упертих з посад та заміну їх такими, що опанували українську мову. Для 1. жовтня ц. р. відкрито в Харкові українську оперу. Крім цього є там і українська драма та комедія. Київську оперу теж українізують.

Як ставиться українське селянство до кольонізації деяких українських земельних просторів Жидами?

Вище я сказав, що на Україні замало землі, особливо в деяких губерніях, як подільська (північна її частина), волинська, київська і чернигівська. Щоби заспокоїти земельний голод селян, створено державою кольонізаційний земельний фонд у тих округах (вгорі названі), де землі збуває. Але на землях того фонду поселюється усіх а не тільки Жидів. Для Жидів намічено землю у більшій скількости на Криму, в степовій його частині. На землях українського кольонізаційного фонду поселилось вже біля 30 тисяч родин, але не самих Жидів. Між новими поселенцями є багато українських селян, але є між ними і російські селяне. Селянство не ставиться до жидівських поселенців ворожо і цілком байдужо заявляє: „нехай Жиди попрацюють так як ми, а тоді пізнають ціну хліба".

Як представляється тепер справа з податками? Чи селянство не перевантажене ними надміру?

Навпаки! В цьому році податки зменшені до половини. На селян це зробило дуже добре враження. Деякі з них навіть не хотіли в це вірити, доки не переконалися самі при плаченню. Там обовязує система єдиного податку. Селянин платить його тільки раз, але в ньому містяться всі роди податку. При тій нагоді додам, що там кожний селянин має право сіяти тютюн, але тільки для власного ужитку на площі не більшій від сорок квадратових метрів.

Чи в армії теж проводиться українізація?

— Як відомо, в організації червоної армії обовязує територіяльна система. Кожний громадянин обовязаний відбути два роки військової служби в кадровій частині, а через три роки повинен прослужити по кілька місяців у територіяльних частинах. Крім цього обовязують усіх громадян вправи довійського та повійськового мілітарного вишколу. Всі ті, що покінчили Вузи, користуються правом однорічної служби в червоній армії. Червоноармійцями фронтовиками не можуть бути буржуазні та куланські елементи. Вони мають своє призначення в тилових частинах і в тиловій службі червоної армії. Українізація армії поступає вперед. На Україні вже зукраїнізовано кілька військових шкіл. Є й українська преса призначена виключно для потреб червоноармійців.

Яка роля Галичан на Україні та як до них ставляться тамошні урядові та громадські кола?

Багато Галичан займає на Україні поважні та відповідальні становища. Наприклад: ректором харківського Інституту Народньої Освіти є Галичанин проф. Гаврилів. У камянець-подільському ІНО теж займають визначні становища проф. Гаморак і Геринович, обидва Галичане. Редактором „Пролетарської Правди" є теж Галичанин Баран. На загал дуже багато Галичан відіграє важну та почесну ролю в культурному життю України. Галичан там люблять. Вони користуються повагою і пошаною серед урядових і громадських кол. Та є елементи серед т. зв. „русотяпів", які не дуже симпатизують Галичанам. Та із мало і вони без ніякого впливу. Галичане мають на Україні марку солідних і чесних робітників. Саме в часі мого побуту в Харкові при-

[...]хала група Галичан еміґрантів з Відня. Їх прийнято дуже радо. Всі вони подіставали заняття і працю. Вітик дістав заняття у МОПР-і (міжнародня організація помочі революціонерам), Коссак Гриць є полковником червоної армії, Коссак Іван дістав посаду в Українбанку, артист-маляр Івасюк в київській Академії Мистецтв.

Що дієтья з Тютюнником?

Тютюнник служить в українському фотокіно-управлінню. Тепер приготовляє він фільм з часів повстання проти гетьмана та з часів боротьби Петлюри з большевиками. При тому свою ролю, тобто ролю повстанчого отамана Тютюнника грає він сам у власній особі.

Чому Україна не виставила на львівських „Таргах Всхідних" своїх промислових виробів?

Україна взагалі не брала ніякої участи в „Таргах Всхідних" і ні своїх сировців ні своїх фабричних виробів не виставляла. Тому то голоси української львівської преси, а в тому числі й „Діла" про участь України в „Таргах Всхідних" не мали ніякої реальної підстави.

На цьому розмову покінчено.

По широкому світі.

Тексти льокарнських умов уже появились частинно у ріжних часописах. (З огляду на їх обемистість, відкладаємо вимки з них до збільшеного числа, на пятницю).

Туреччина приготовляється до зачинення Дарданелів, рахуючись з можливістю війни з Англією, в наслідок непорозуміння в справі Моссулу.

Еспанський диктатор заявив, що покине уряд, коли скінчить мароканську війну.

Французький міністр закорд. справ Бріян має відмовитись від пропозиції зробленої йому Чічеріном, який хоче мати з ним довшу розмову в Парижі на тему поладнання взаємин західних держав з СРСР.

До італійського парляменту має повернутись частина опозиційних послів, так зв. демосоціялів.

„Фіорі ді Аранчіо".

(Листочки з „цвіту помаранчі").

„Треба мати щастя і бути гарним", — говорять Німці. Льокарно безперечно гарне і Льокарно має щастя. Дотепер його імя було в Бедекері, віднетепер буде в кождім підручнику історії.

З Льокарна дня 16. жовтня в годині семій і 28 хвилин увечір, крізь зачинені вікна конференційної салі по цілій Европі залунали оплески гладких долонь Бріяна, Штреземана et Comp. — знак, що конференція увінчалася нетерпеливо дожиданим успіхом.

Численно зібрана „публика", з представниками світової преси на чолі, підхопила цей радісний знак. „Евіва !", „Віеф !", „Гох !" — полетіло в простір на зустріч ріжнобарвним ракетам і кольористим огням. Прегарна панорама полудневого швайцарського містечка перемінилася в казковий фінал величної політичної ревії.

І відчинилися вікна першого поверху і появився в них Бріян поруч Лютра, Чемберлен поруч Штреземана і т. д. аж до бельгійського юриста Роліна, котрий показав очам жадібної новин юрби „спарафований" документ політичного договору в Льокарно.

Спарафований ?"

Так називають у дипльоматичній мові акт не підписаний повними іменами, тільки початковими буквами його творців. Повні імена покладуть вони пізнійше, у Льондоні, коли угода буде стверджена парляментами і скріплена головами держав. А як ні? Тоді ті, що її укладали, зійдуть з політичного поля, лишаючи по собі ефектовний спомин.

* *

Ефектів у Льокарно не бракувало, гарних і — менше приємних і не дуже, — як для кого. Всіх вдоволити годі.

Взагалі ціла ця „лицедія" робила враження добре приготованого видовища, которого провід спочивав у руках досвідного мистця-режисера. Все йшло як на шнурочку. Нові артисти являлися на сцені, вбрані, схарактеризовані, як слід, і без суфлєра говорили свої ролі. Чудово!

А які вставки, які інтермецца!

Досить пригадати прогульку на моторовім човні „Фіорі ді Аранчіо" (цвіт помаранчі), яка відбулася дня 10. жовтня і тривала цілих пять годин, включаючи в цей час уже й підвечірок, який зготовила для спрацьованих дипльоматів пані Чемберленова. Можна собі уявити вдоволення всіх тих, що протягом пяти годин могли тільки з почливого віддалення слідити за рухами „цвіту помаранчі". Не диво, що коли цей цвіт причалив до берега Бріяна окружили цікаві.

„Що ви робили так довго ?"

„Ловили риби і то невідомих пород" — відповів дотепний дипльомат.

І зловили. А які вони тії риби, покищо невідомо. Їх пустили до політичного акварію, куди не всякому вступ вільний.

* *

Або перша розмова Бріяна з Лютром, віч-на-віч в Альберго Ельвеція, при столі, заставленім кошиками зрілих (не кислих) виноградів і в присутности кітки, котра ласилася біля дипльоматів. Тая кітка теж перейде до історії. Про неї балакав уже німецький канцлер на сніданню, зготовленім радою міста Льокарна в честь членів зїзду.

Хто знає, може колись, як над конференцією в Льокарно повисне легкий туман минулого, в тій кітці шукатимуть якогось символу, метампсихози, еманації душ, вияву дипльоматичного окультизму, — хто знає?! На всякий спосіб, щаслива кітка, історична кітка, що стала славною, не шукаючи слави!... А були такі, що шукали і не знайшли... в Льокарно.

„Що там було в тім Альберго Ельвеція?" — питалися цікаві Бріяна.

„Нічого. Пили ми каву, найзвичайнійшу каву".

„Каву? І хто заплатив за неї ?"

„Я мав тую приємність", — відповів французький міністр закордонних справ.

А хто заплатить взагалі за Льокарно?

* *

Менше приємна була зустріч кореспондента „Еву" п. Барде, з почетною сторожею Муссолінього. П. Барде, описуючи приїзд славного duce, сказав, що він, ущаслививши Льокарно своєю появою, сховався в домівці свого приятеля у віллі Фаринеллі, котрої брам стережуть три підозріли типи. Тими типами показалися фашисти, з котрих один утратив руку на війні. Ображені почетні сторожі голосного duce, стрінувши п. Барде в каварні, спитали його, чи це він є автором образливого для них вислову. „Я" — відповів запитаний і по каварні залунав луск поличника, виміреного рештою руки почетного сторожа його світлости duce.

Щож? Де дрова рубають, там тріски падуть і нема такої вистави, такого концерту, котрий пройшов би цілком гладко, без ніякої запинки. Навіть на сонці, кажуть, є якісь плями. Можливо, що і в Льокарно було тих плям більше. Хто цікавий, хай при найблизшій нагоді спитає тамошнього директора поліції. Ті панове богато дечого знають.

* *

На всякий спосіб — минули гарні дні в Льокарно!

На історичнім документі покладено початкові букви імен і прізвищ його творців, прогули оплески і „евіва !", згасли ракети, померкли кольористі огні, зачинилися вікна судової палати і з салі нарад вийшов перший Скшиньскі, а останній Чемберлен. Але коли вірити святому письму, то перші будуть останніми, а останні першими, щоб нікому не сталася кривда.

В суботу дня 17 жовтня окремим сальоновим поїздом відїхала німецька депутація знад гостинного Лаґо Маджоре.

Юрба народу випроваджала її.

О. Д-Р. Г. КОСТЕЛЬНИК. 7)

Зі Львова до Риму.

(Продовження.)

III.

В Італії. — Фашистівський комісар. — Удіне.

Їдемо... Гори щораз висші, щораз більш дикі, тунелі щораз частійші; тунелі „повні" і „вирізувані", де з одного боку вирізані отвори, наче вікна. Серпентини, провалля, ріка в долі. І знов висші гори. Стрімкі, голі, каменисті дикі гори. Денеде сніг — під верхами в зворах. Сонце клониться до заходу — його тут уже не видно. Зате голі каменисті верхи сяють! Так, світять! А кождий инакшим світлом сяє. Ось цей румяний — цілий румяний, дійсно румяний. Другий білий — такий білий! Третій фіолетовий... Як тут гарно! Як романтично! Щойно тут переконуєшся, що малярі правду кажуть, коли такі красвиди малюють. Ми всі при вікнах — і наче молимося. Захват душі!.. А в долі ріка — не така, як у наших горах — не зелена, не темно-синя, але опалева. Опал розтопився, і переливається там у долі — то дальше, то близше до твоїх очей. Очі не змучуються, дивлячись на це. Варта грошей і труду, щоби таке бачити!

Коли ми були так захоплені природою, неспостережено знайшовся між нами представник політики, яка — звичайно — своїми копитами топче і тратує природу. „Camicia nera" (чорна сорочка), про що ми читали в часописах, ознака фашистів — тепер живцем стояла перед нашими очима... Чорний фез на голові, чорна сорочка під зеленою жовнірською блюзою, револьвер при боці. Так представлявся відпоручник Мусолінього, що супроводив наш поїзд від Тарвізіо до Удіне. Це наче комісар у большевиї. Його слово в поїзді найвисше. Впрочім ще й тепер супроводять поїзди також давнійші „королівські поліцаї" (карабінери), оперізані білим ременем через рамя (але без наполеонського пирога на голові). Одначе вони є нині тільки мальованими ляльками, а рядять у поліції фашисти. Наш фашист-комісар був досить рослий і балакливий. Зачали ми з ним розмову, яку наш „capo" продовжав до кінця. Фашист спершу стояв, опісля сів, і оповідав. Огонь з нього бухав — так говорив і руками розкладав. Правдиво по італійськи. Апотеозував Мусолінього. „Три міністерства! (показував пальцями три)... Це геній! Цезар!... Як би він мені сказав: кинься в пропасть, я кинувся би без надуми!..." Так він остав з нами аж до Удіне. Я трохи підслухую, що там фашист викладає, а більше гляджу через вікно. Адже фашиста розумію тільки „пяте через десяте", а природу-світ розумію краще.

Ось тут перша італійська хата — дах накритий черепом, що має форму половини валка. Це либонь італійська національна ознака, бо таким черепом майже всі хати і камениці накриті. Правда, дах через те дістає своєрідний чепурний вигляд, але зате таке накриття тяжше і менш практичне. Та „що край, то звичай"!

Із гір нараз виїзджаємо на рівнину. Нема підгіря. Італійська рівнина плодюча. Всюди порізана вона на досить великі ниви; по межах усюди дерева, (морви, оливки, брескви), а по деревах „обовязково" пнеться виноград. Рай, тай годі! А якщо ні, то бодай чужинцеві так здається. Доїхали ми до Удіне. Фашиста-комісаря в вагоні частували ми австрійськими папіросами і вином, а тут на стації бажали ми його почастувати чимсь ліпшим — за його привітливість і дружність. Пішло нас кілька з ним на перон, сіли за реставраційний столик. Фашист сам замовив вино (ліпше, як те, що ми мали в вагоні); казав, що він сам буде платити, бо йому в реставраціях на двірці прислугує „режі". Все йшло нагло, бо не було часу. Фашист запросив до нашого стола ще якогось панка. Через кілька хвиль понад приписаний час задержав фашист-комісар наш поїзд, вкінці сам вирівнав рахунок — не позволив нам платити, либонь з огляду на те, що запросив чужого панка до нашого товариства. Підвів нас до нашого вагону, й розпрощався з нами. Такого привітливого фашиста, залізничого комісара, ми більш не стрічали. Був доволі інтелігентний, на війні мав бути офіцером. Сам признавав, що фашисти деякі одиниці — особливо по селах — використовують для своїх особистих цілей. Правдиві фашисти борються проти таких, але цілком їх витеребити годі. Про Німців висловлювався з подивом. Те саме доводилось нам чути всюди в Італії, а мені також в Югославії.

Красвид за Удіне аж до Венеції такий самий, як його вже я описав: рівнина, поперетинана межами обсадженими деревами, по котрих обовязково пнеться виноград. В той час, як ми їхали, вже було по жнивах. Ниви були пусті — стерня або оранина. Але стирт збіжжа, або соломи чи не бачили. Все скривалося в стодолах. Значить, що моя Бачка мусить бути більш плодюча, бо немає таких стодол, котрі помістили би в собі бачванські стирти збіжжа й соломи. Як ідеш через Бачку, то тільки й бачиш по полі стирти й стирти.

Удіне вже було далеко за нами і знов надходила ніч і умучення із цілоденної подорожі. Глядіти через вікна — вже нема чого. Сидимо, тай частуємося взаїмно: От закурим собі! Випиймо по склянойці!... Для умучених подорожніх це дві одинокі розради. Бесідуємо, але вже й бесіда не клеїться. Помічаєш, що час „забивання цвяхів" головою вже наступає, і поневолює то цього, то того...

По дорозі тут і там пхалися до нашого вагону ріжні Італійці, а ми з ними сперечались, що тут „pellegrini" (паломники) і „tutto occupato" (всі місця заняті), тай, як могли, відсилали їх до инших вагонів.

До Венеції приїхали ми в 11·30 год. вночі.

Тут покинув нас наш „супутник", професійний паломник, д. Барвінський, і поїхав собі до Падови.

У Відні він трохи докучав нашому провідникові, щоби йому вишукати приміщення (розуміється: безплатне). А в Італії — казав — уже сам дасть собі раду: там буде він як „дома". До Падови поїхав до Францішканів, які саме наступного дня обходили велике свято Антонія Падовського. Ніхто з нас про те не знав, тільки сам д. Барвінський, спеціяліст в паломничих інтересах. Як довідуюся, він ще й тепер пробуває в Італії — „паломничествує". Що професія, то професія, — дає жити!

(Продовження буде.)

німецький канцлер підписував на право й на ліво картки і пропасетні книжки, з котрими підходили до нього. Одним словом — не такий вовк страшний, як його малюють.

Англійська депутація віїхала одну добу пізнійше. Чемберлен відпочивав по своїх уродинах, котрі йому справляли в Льокарно. (От знав чоловік, коли мав родитися!).

„Тепер я знов зачну вчитися по німецьки“, мав сказати англійський дипльомат.

Що сказав — чого зачне вчитися? — Скшиньскі, покищо що не пишуть.

А Чічерін?

Берлін 20. X. Н. М.

На Волині.

Крізь рожеві урядові окуляри.

Як уявляють собі відносини на Волині ті, що мають дбати про їх поправу, а в першій мірі здати собі справу з причин та можливих наслідків тамошнього ліхоліття, найкращим доказом цього є остання розмова співробітника „Варшавянки“ з волинським воєводою п. Дембским. Згаданий воєвода заявив перш усього, що Волинь стоїть на першім місці в Польщі щодо безпеченства. Коли пригадати невпинні часописні звістки про волинський бандитизм, який може зменшився, але далеко не припинився, то виходило би, що п. воєвода не має дуже приємного погляду про життя в инших частинах Польщі. Послухаймо далі:

„Населення переконалось, що давна безкарність невідкличено минула, а злочини караються справедливо, але суворо. Величезне враження на місцеве населення, головно на селян, зробив знаменитий вигляд наших військ підчас маневрів.

Здається, що п. Дембскі під „злочинами“, які караються на Волині „справедливо але суворо“ має на увазі хіба українських послів, які зважуються скористати з прислугуючого їм права слова, ну й караючу руку в особі п. Башиньского в рівенського суду. Недавні події в луцькій тюрмі під боком п. воєводи вказують найкраще на методи волинської справедливости. Щож до маневрів — то видно п. воєвода є приклонником забави, яка коштує державу кількадесять міліонів золотих в час її фінансового банкроцтва. Нема то, як державний розум!

Але про льояльність „русінського населення“ чуємо ще щось:

„Нема сумніву, що українське населення (rusińska ludność) у своїй масі бажає оперти сильно своє істнування на польській державности. Найкращим доказом цього є те, що в останніх днях вересня ц. р. повстала у Володимирі Волинськім нова партія „Українська Національна Єдність“...

Земляки з Волині, чи чули ви щонебудь про таку партію? Чи так уже важко всякій владі найти кількох темних типів, які за грошенята в силі заснувати не тільки партію, але й рідну маму продати. Та що такі люде можуть мати спільного з громадянським життям і який вони можуть мати вплив на широкі маси населення? Та п. Дембскі волинським Ольховим „отаманом“ Осілком і його „партією“ — вдоволений.

На запит, як стоїть справа адміністрації, волинський воєвода відповів, що на цю владу

„фатально впливали до цього часу часті зміни на провідних становищах“...

Себто аж до часу його приходу. „Фатально“. Справді щиро і ясно, бо теперішній воєвода є з черги... тринадцятим. Діяльність повітового самоврядування „зачеркнена на широку скалю“ висловилась у проєктах ощадности; відбудова — в будові домів для урядовців; поміч населенню за знищене війною майно та голодуючим — в позичках на 1 і пів міл. і підмогах на 1 міл. золотих. — Блаженні віруючі. Селяне працюють з великим зусиллям, позбавлені своїх вдостатів праці; заселенням осадників з місцевим населенням „поправляються“...

„Живстю як і инші частини Польщі під знаком загальної господарської кризи“ — але за те

„польські сторі є без сумніву чинником, що стверджують польський характер волинської землі, а польська культура щораз виразнійше позначується у містах“.

Ось провідна думка адміністрації, господарської кризи, забезпеки внутрішньої і зовнішньої. Тільки так далі, а за якийсь час Волинь перемінять польські воєводи в одну велику етнографічну виставку на показ усім европейським політикам, які ще сміють сумніватись, що вона не є зразком ладу та польщини!

Тюремщина.

Посол Фростіґ про львівську полїцію.

При обговорюванню внутрішніх відносин у Польщі сказав жидівський посол Фростіґ між иншим таке: „Не хочу, високий сойме, генералізувати справи, але те, що діється тепер і від довшого часу на львівській поліції, вимагає не тільки нашого протесту, але й протесту цілого сойму. Є це скандал, що переходить міри европейського. Не я Жид, але Жеромскі, називаючи в „Пшедвьосню“ прізвище одного з керманичів львівської поліції, називає його катом. Не хочу називати всіх осіб з львівської поліції, звязаних у ганебний спосіб зі справою Штайґера. Польське судівництво сповнить у тій справі свій обовязок. Але львівська поліція, яка одержує справоздання від найріжнороднійших урядових чинників і ті комісарі львівської поліції, яким з усіх сторін а навіть з Варшави звертають увагу на її глупоту і злочинність її тенденційного поступування, та поліція і ті комісарі істнують дотепер, а уряд ще не зробив нічого, щоби зробити всьому тому кінець

За рідну землю.

Велике віче в Отинії.

Отинія, 20. жовтня.

Сьогодня відбулося у нас перше віче від початку війни. Викликало воно велике зацікавлення на селах. Театральна саля „Самопомочі“ виповнилася по береги вічевиками, виключно селянами. Заступлені були майже всі села судового повіту. Знамение: у вічу взяли участь всього два священики (місцеві!), зі світської інтелігенції не було нікого.

Віче отворив адвокат радник д-р Добромирецький. Нарадам проводив місцевий парох о. Лабій. До президії входили: В. Соломчук (селянин) і студент Ол. Левицький.

Реферат про земельну реформу виголосив делеґат УНДО інж. І. Лішинський. Після короткої дискусії ухвалено резолюції, які заслано до ради міністрів, Української парляментарної репрезентації і Ц. К. УНДО.

Крім цього ухвалено резолюцію в справі попертя Зем. Банку.

Довірочна нарада в Печеніжині.

Печеніжин, 19. жовтня.

18. ц. м. відбулася в Печеніжині довірочна нарада в справі земельної реформи під проводом дир. О. Андрієвича. Ухвалено відповідні резолюції.

Віче в Добромилі.

Добромиль, 20. жовтня.

Дня 19. жовтня н. р. відбулося в Добромилі віче в справі земельної реформи. Саля Народного Дому битком набита.

До президії віча входить як предсідник о. Гринькевич, Богоніс Іван як заступник та д-р Гріян Степан як секретар.

Реферує делегат УНДО ред. Дмитро Паліїв.

В дискусії після реферату забирали голос численні бесідники.

Між иншим забрав голос один із місцевих Жидів та твердив всупереч референтові, що не всі Жиди, а тільки горстка послів — польських нахожів поширає проект земельної реформи. У відповідь на те один із бесідників слушно замітив, що хай Жиди скликають віча і протестують на них проти політики своїх послів. Тоді повірять Українці, що не всі Жиди проти нас.

Війт із Трушевич і Іван Богоніс піднїс вагу кооперативної організації та закликав громадянство до організації кооператив.

Віче приняло резолюції в зем. справі; президії віча доручено занятися організацією окружного та сільських земельних комітетів.

Резолюції вислано до президії міністрів, українського соймового клюбу і до Центрального Комітету УНДО.

Відспіванням національного гимну віче закінчено.

Бурливе віче в Комарні.

Комарно 20 жовтня.

В по береги виповненій салі „Каси задаткової“ дня 19 ц. м. відкрив п. Гоць Терпшаковець віче, котрого провід обняв п. Ольховий.

Реферат про земельне питання виголосив п. З. Пеленський, делеґат УНДО.

На віче прийшли польські кольоністи і наші „товариші“ з під стягу „пролетаріїв міст і сіл“.

По рефераті польські кольоністи зачали викрикувати „тутай польска земя, пан маршалек Ратай для нас вивальчив земє“, а один з кольоністів, не прохаючи голосу, хотів виголосити промову, що йому врештою не вдалося.

Записані до голосу наші „товариші“ в довших промовах намагалися доказати нашим селянам, що інтерес українського і польського мужика один, що тільки спільними силами, коли не будуть між собою сваритися, здобудуть землю від панів! Та зібрані селяне не дали віри проповідникам „кохайми сєн“, бо на своїй шкірі переконалися, що на парцеляціях в Комарнищині продавано землю лише мазурам — а наш селянин не дістав ані клаптика землі.

відповідь референта не подобалася нашим проповідникам „кохайми сєн“ та кольоністам, тому счинили крик на салі. З цього скористав правительственний комісар і розвязав віче. На салю ввалилося десять жандармів і опорожнили салю.

Селяне Комарнищини ще раз переконалися, хто їх боронить а хто йде проти них разом з кольоністами.

Дня 11 ц. м. відбулися довірочні збори, на котрих ухвалено резолюції в справі земельної реформи і вислано куди слід. На тих зборах обговорено справу емісії нових акцій Земельного банку і порішено оснувати комітет, котрий займеться пропаґандою в користь акцій Земельного Банку в Комарнищині.

Віче у Винниках.

Винники 19. жовтня.

18. жовтня 1925 р. відбулося в театральній салі читальні „Просвіти“ у Винниках велике протестуюче віче проти намірованого ухвалення польським соймом закона про парцеляцію і кольонізацію зах. українських земель між мазурське населення. На зважаючи на погану погоду, віче зібрало понад 400 осіб з Винник та доокружних сіл. Настрій на вічу панував сьогодні. Віче відкрив адвокат з Винник д-р Евген Шуровський. На пропозицію д-ра Шуровського вибрано предсідником зборів о. Петра Пилипця пароха з Підберець, як заступників господарів Петра Книш молодшого і Томка Магаряся. Секретарював Степан Копало. Президент зборів уділив голосу делеґатові УНДО д-рові Олександрові Марітчакові. Д-р Ол. Марітчак в дітпора годинній рефераті засуваа всі важнійші постанови закона про парцеляцію і кольонізацію, його історію та теперішний вигляд на зах. українських землях. О. декан Гірняк, навязуючи до реферату, звсував у надзвичайно гарних словах змагання українського народу і вказав на потребу дальшої організованої праці. Серед одушевлення присутніх принято одноголосно відчитані референтом резолюції і приступлено масово до підписування протестів. Опісля референт д-р Ол. Марітчак виясняв зборам значіння Земельного Банку Гіпотечного у Львові для справ парцеляції та відчитав резолюцію, взиваючу населення винницького судового повіту до субскрипції акцій Зем. Банку Гіп. у Львові. В дискусії над цею справою забрав слово д-р Шуровський і заявив точно субскрипційну акцію Земельного Банку у Львові. По ухваленню відносної резолюції предсідник о. Пилипець замкнув збори, дякуючи Президії УНДО за піднятте акції у земельній справі. Одночасно збори рішили вислать протестуючі телеграми до Українського Клюбу у Варшаві, до Центральних властей і до президії УНДО.

Місяць жовтень є місяцем української книжки. — Пошануйте українську книжку, не дозвольте, щоби вона плісніла на складах, віддійте їй почесне місце у своїй хаті!

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє число нашого часопису сконфісковано за два рядки статті „За тюремними мурами“ і за новину передруковану з польських часописів про українських парляментарістів у Женеві.

— **З українських театрів.** Як довідуємося, театр дир. Й. Стадника переїзджає в найблизшу суботу до Станиславова з виставами „Співець свойого горя“ Димова і „Граф Люксембург“ Легара. — До Львова в перших днях листопада приїзджає на кілька вистав театр п-ні М. Ткачевої з виставами „Маруся Богуславка“, „Дні нашого життя“, „Казка старого млина“ і „Гейх“.

— **Інформації про нас.** В ч. 289 „Ілюстрованого Курєра Цодзєнного“ находимо інформаційну статтю п. Генрика Збєжховского, відомого сатирика та фейлєтоніста, який, на сей раз, виступив в ролі інформатора польського громадянства про наші політичні партії, їх пресу та напрямки. Стаття ця, коли зважити її загальний тон, не належить до найгірших. Одначе і тут попали кумедні помилки, які важко виправдати друкарським чортиком. „Драгоманів“ називається „Драгомілов“, наші „фашисти“ є бувшими стрільцями; між „хліборобами“ є якийсь провідник Старжєвський; „Рада“ називається (може й не без рації) місячником... Вся стаття є зрештою єдиним „шах-мах“, і не силкується зупинитись на фактах, а вдоволяється зручними загальниками.

— **Чеський поет** Франц Квапіль помер у Празі, в 70 р. життя.

— **Таємний „панич“.** Відомий польський бандит Панік, який так докучав польській поліції за останні роки, попався нарешті в її руки, як упевняли часописи. Тепер приходить звістка, що поліція на стації в Могильні не в силі ствердити його тотожности на підставі фотографії і вагається, чи це він. А втікший „панич“ не носить при собі „dowod-y osobist-ego“.

— **Цензурні наслідки.** У Будапешті заведено попередню цензуру на — загадки, ребуси та шаради. Причиною цієї нової реформи був жарт одного з часописів, який дозволив собі предложити своїм читачам хрестикову загадку, що кінчилась революційною розвязкою „Нехай живе король Отто!“ Очевидно цензура не любить таких жартів. Хоча вона ставить дуже часто загадки читачам, сама не любить ломати собі голову над ними. Тому мадярський цензор заявив редакторам: — ваші читачі можуть думати над вашими загадками до схочу, але я домагаюсь їх розвязки ще заки ви розписали на них конкурс. Таким робом члени ради цензора матимуть привілей пізнавати розвязки раніше, ніж усі инші, а редакції може будуть примушені порозумітись з цензором, чи не краще було би, щоби читачі пересилали розвязки загадок на його адресу.

— **Справа Нар. Дому в Поморянах і о. Кучкуди.** Зі сторони Виділу філії т-ва „Просвіта“ в Зборові отримуємо заяву, що справа процесу Виділу читальні „Просвіти“ в Поморянах, описана в „Ділі“ з дня 21. серпня ц. р. а звернена проти о. Кучкуди, є на разі предметом доходжень мирового суду, на який погодилися обі сторони.

— **Податки від міністра скарбу.** Прем'єр Грабскі одержав недавно від скарбової палати наказ заплатити 75.000 зол. маєткового податку за свою землю

та хуторі в ютинівськім повіті. Польські часописи подають вістку, що він звернувся до податкового департаменту і до голови скарбової палати, щоби перевірили, чи справді стільки належиться. Сам був здивований наслідками своїх фінансових законів!

— **Ucrainica.** В ч. 284 „Пресгер Пресе“ у відділі „Slavische Rundschau“ находимо інформації про нові українські видавництва: скількість виданих книжок, останній том „Записок Наук. Тов. ім. Шевч.“, „Про український академічний комітет“ у Празі та про Українців на Далекім Сході.

— **Смерть славного злодія.** В Італії помер звичайний хлібороб Перуджія, якого імення 14 літ тому було на устах всіх у звязку з крадіжю славної картини Леонарда да Вінчі „Джоконда“ з Люврського музею в Парижі. Від 1911. р. коли ця картина щезла таємно одного ранку з стін салі, доступної для всіх, два роки тривали розшуки по всій Европі за злодієм. Призначено тоді 10 пол. від вартости „Джоконди“ як нагороду для того, хто відкриє злочин. Відкрив його зовсім припадково Франдуз Гері, що мандрував по Фльоренції і побачив картину завішену на стіні малого готику. Перуджія виправдувався на суді, що вкрав картину з патріотизму. Відомо, що її дарував у свій час Леонардо франц. королеві Франдові І. Італійський суд звільнив Перуджія, а поет Д'Анунціо навіть звеличував його як героя в одній своїй повісти.

— **Абд-ель-Крім як поет.** Полководець Рифанців не тільки складає стратегічні плани, але й загріває своїх жовнірів бадьорими пісьнями, які сам складає. Одну з таких пісень, дуже популярну, співають його жовніри: „Один Англієць це спортсмен: коли їх двох це повні бочки: а трьох — корольова англійська! Один Еспанець — Дон Кіхот, двох — Дон Кіхот і Санчо Панса: а трьох уже ціле нещастя! Один Рифанець — це стрілець, коли їх двох — цілий курінь: а трьох до купи — Аннюал“. Аннюал місцевість, де Рифанці розбили в свій час Еспанців і взяли цілу дивізію в полон. Можна уявити собі, що коли ці вірші римовані, то мають ще крім злоби й поезію.

— **Тайна Синайської гори.** Славний єгиптольог німецький проф. Грімме, прочитав у тіснім гуртку берлінських учених справоздання про своє сензаційне археольогічне відкриття. Він установив, що пророк Мойсей був дійсною історичною постаттю і доказав факт, що по виході з Єгипту, Жиди справді переходили через Синайський півострів. Ще в 1905 р. визначний англійський учений проф. Фліндерс Петрі найшов на Синайській горі, над верховиною Серабіт-Ель-Хадем, руїни старовинної святині з 1500 р. перед Хр. Недалеко від цієї святині найдено вісім камінних дощок, з вирізаними на них знаками. Проф. Петрі сфотографував їх і зробив з них гіпсові відливи. Щойно в 1916 р. другий єгиптольог Еллен Гардінер частинно відчитав ці написи, а проф. Грімме потвердив їх. Написи були єврейські, але не єврейськими буквами. Відчитано текст, де жрець Синайської святині дякує тодішній царици Єгипту Хатчепсу за те, що спасла його з повені Нілу і надала йому високе становище. Імення жреця — Мойсей. Проф. Грімме заявив, що для остаточних висновків та перевірки всіх фактів потрібна спеціяльна наукова експедиція.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

(З нічних телеграм.)

Мін. Скшиньскі їде до Праги?

В чехословацьких колах оповідають, що мін. Скшиньскі 25. листопада їде до Праги, щоби ревізитувати Бенеша.

В пятницю голосування над заявою довіря.

Буджетові дебати в польському соймі закінчуються в пятницю. Тому не буде другої серії бесідників і в пятницю відбудеться голосування над заявою довіря для уряду Грабского.

Захитання мін. Жихліньского і Рачкевіча.

В соймових колах кружляє чутка, що становище мін. справедливости Жихліньского, поза загальним положенням уряду, поважно захитане. Слід числитися теж зі зміною на становищі мін. внутр. справ, коли уряд одержить заяву довіря. Посольські кола згодилися на те, що вказана є евент. реорганізація Польщі.

Лютер і Штреземан уступлять?

„Н. фр. Пр.“ повідомляє з Берліна, що німецьких делегатів, які вернули з Льокарно, зачулувала акція німецьких націоналістів проти договорів заключених у Льокарно. На засіданні ради міністрів нац.-нім. міністри виступили з закидами проти Штреземана і Лютера. Оба ці міністри рішені уступити, коли нім. націоналісти відкажуться підписати льокарнські договори.

Чічерін не бажає переговорювати з Бріяном.

Бюро Вольфа оголошує: Пресовий уряд радянської амбасади в Берліні повідомляє, що подана льондонськими і париськими часописами вістка начеб Чічерін просив Бріяна розмови, зовсім не є згідне з правдою.

През. Думерґ прибуде до Льондону?

Льондонські часописи повідомляють, що в офіціяльних колах порушили справу відвідин президента Франції Думерґа в Льондоні. Відвідини ці мали би бути святочним підкріпленням порозуміння, осягненого в Льокарно.

Прімо де Рівера подасться до дімісії.

Прімо де Ревера на конґресі патріотичної ліґи заявив, що після остаточного покінчення війни в Мароко король поручить уряд патріотичній лізі. Дальше заявив Прімо де Рівера, що він сам у найблизшому часі уступить із політичного життя.

Льокарно і порозуміння Німеччини з СРСР.

З Берліна повідомляють, що мін. Штреземан прийняв Крестенського. Конференція торкалась льокарнських договорів. Дипльомати дійшли до переконання, що ні Льокарно ні приступлення Німеччини до Союза Народів не вплине на взаємини Німеччини до СРСР.

Кулідж не скликає конференції розброєнь.

„Шікаго Трібюн“ повідомляє, що през. Кулідж понехав намір скликання конференції розброєнь. Він є думки, що ініціятива Зед. Держав до цього є зайва, коли Союз Народів задумує скликати таку конференцію. Рівночасно инші часописи повідомляють, що Европа висловлює думку, що сама бажає полагодити свої справи. Часописи ці побоюються, чи не прийде до створення Зед. Держав Европи й европейського митового союза.

Комісія для контролі уряду.

„Піяст“ поставив внесення на утворення комісії 7-ох для фін. і екон. контролі уряду. Комісія до 6 днів мала би предложити звіт зі своєї діяльности.

З судової салі.

Процес Штайґера.

Восьмий день розправи.

Напочатку розправи д-р Левенштайн зложив в імени оборони заяву в звязку з доганою трибуналу д-р Грекові. Оборона застерігає собі право аналізи і критики поведінки слідчих властей. Свідок комендант поліції Вічиньскі памятає, що Штайґер, притриманий по вказівці Пастернаківної, повторяв переляканo „це не я“. Свідок не мав певности щодо вини Штайґера і по арештуванню цього останнього не припинив розпоряджених ревізій. Слідством займався Лукомскі. В годину по арештуванню Штайґера свідок вже стрінув у Лукомского редактора „Ґазети Цодзенної“ Тумена („Ґаз. Цодзенна“ це, як відомо, лейборган всемогучого п. Лукомского!). Свідок Степан Ярош чув, як Пастернаківна, вказуючи на Штайґера, заявила: „цілком подібний до того“, а щойно потім твердила, що це напевне той сам.

Свідок Рівен Райс, купець, бачив темний рукав, радше з піджака, ніж з плаща, і з того „рукава“ вилетіла бомба. Справник залишив у свідка перелетне враження низького сильного мущини. Свідок Здзіслав Флях, учитель, їхав саме крізь Марійську площу трамваєм, коли кинено бомбу й безпосередньо потім якийсь добродій в темному вбранні вскочив до трамваю. Той панок видався свідкові підозрілим; пасажир швидко зіскочив і щез у товпі. Свідки Небильскі, агент поліції, і Патер та Косткевіч — кінні поліціянти однозгідно стверджують, що Штайґер від самого початку заперечував закид вини.

Таємнича справа Ольшанського.

В пошуканці за новим справником атентату.

Перші загадкові інформації про загадкову особу Теофіла Ольшанського подали були варшавські жидівські газети. Первісне джерело таке, що до берлінського віддлу ПАТ-а зголосився публіцист Нісель, представився як кореспондент „Ґазети Львовскої“ і подав інформації, що потім пішли в курс по газетах. „Берл. Тґбл.“ повідомляє, що в справі вияснення тої афери вніс до пруського сойму інтерпеляцію соціялістичний посол д-р Бадт. Варшавський жидівський часопис „Момент“ повідомляє на підставі інформацій, отриманих від радника польського посольства в Берліні Ельмера, що пруська влада вже дістала з Байтен (Битом) протокол, підписаний мин. року Ольшанським після нелегального переходу границі. Відпис того протоколу був односланий польським властям, але ці останні не домагалися робити з того жадного вжитку, так, що й Німці тою справою перестали цікавитися. В пятницю берлінська поліція буцімто завізвала Ольшанського явитися на головну команду. Ольшанський підписав завізвання, але сам не явився.

Пруський мін. внутр. справ Северінґ оголосив в урядовім органі його ресорту відповідь. Потверджує, що Ольшанський перейшов границю і признався, що виконав атентат на президента Войцєховского з припоручення Української Військової Організації. Покликався на людей, які йому помогли втечи з Польщі. Суд у Байтен засудив О-го лише за нелеґальне переступлення границі на 2 тижні арешту і судові кошти. Виконання кари відложено до жовтня 1926 під услівям, що зложить грошеву кару 30 мар. за переступлення границі. Лагодячими обставинами признали: молодечий вік, признання до вини, віродостойність його слів.

З Берліна повідомляють, що нім. уряд переслав польському посольству в Берліні акти в справі О-го. Акти ці мають нібито потверджувати газетні вісти в цій справі.

Мін. справедливости Жихліньскі зажадав пересланя до Варшави весь матеріял слідства в справі Штайґера. Прем. Ґрабскі порозумівся з мін. справедливости Жихл. в справі Штайґера. Мін. Жихліньскі здасть звіт премієрові, як одержить львівські акти. Коли виявиться вина відносних властей у Львові, що знали про назвище Ольшанського, а не перевели слідства способом вказаним інструкціями слідства, урядовці ці будуть покарані.

Від імени польського уряду радник польського посольства в Берліні Янковскі склав демарш у нім. уряду, прохаючи заznайомити його з усіма актами справи Ольшанського. „Хвіля“ доносить, що є несправджені вістки, буцім то польська влада отримала офіціяльне повідомлення від німецької команди поліції, що Ольшанський утік і не находиться вже на німецькій території.

Біржа.

Гроші.

Амер. дол. 6·03·00—6·04·00, канад. дол. 5·56 — 5·60, чеські кор. 0·17·50 — 0·17·66 леї 0·02·50 —0·02·66, франц. франки 0·27·33—27·50 швайц. фр. 1·14—1·15, анг. фунт. 28·15—28·30.

Золото. 20 кор. 24·15 —24·35, 20 франк 22·45—22·65; 20 марк. 27·40—27·60; 10 руб. 30·60—31·10.

Срібло. Австр. кор. 0·50—0·51, 5 ав. кор. 2·54—2·60, фльорени 1·28—1·30, рубл. 2·13—2·14, рубель дрібним сріблом 1·00 —1·06.

Збіжжя.

Пшениця кр. з 1925 р. 20·50—21·50, жито з 1925 р. 15·00—15·50, ячмінь паст. 00·00 00·00. овес гал. 16·50—17·50.

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ.

Репертуар „Українського Наддніпрянського Театру“ О. Міткевич:

Рогатин, саля „Сокола“.
22.X. „Дні нашого життя“.
24.X. „Сатана“.
26.X. „Вій“.
27.X. „Ніч під Івана Купала“.
Рогатин, саля „Просвіти“.
23.X. „Гріх“.
25.X. „Запорожець за Дунаєм“.
563 17—?

Український мішаний хор Д. Котка
у пятницю 23.X. Сколє.
у суботу 24.X. Сколє.
у неділю 25.X. Долина.
у понеділок 26.X. Долина.
у второк 27.X. Стрий.
у середу 28. X. Стрий. 518 24-?

Дрібні оголошення.

Подяка.

Вповажаним п. п. Олі і Катрі Маланчевським за ласкаву, безкорисну співучасть в концерті для звеличання памяти М. Драгоманова, складає сердечну подяку КОМІТЕТ. 678 1—1

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10